

עין משפט וני מוצה

בט א מיי פֿאַ מהל' גירושין הלכה יד סמג עשין נ טושי"ע אה"ע סימן קל סעיף כ:

ג ב מיי פ"ו מהל' יוסם ה' ז סמג עשין לא טושי"ע אה"ע סי' קעג סעיף ו:
גא ג מיי פ"א מהל' גירושין ה' יד יוסי' הלכה ב סמג עשין נ טושי"ע אה"ע סי' קס ס"א וסי' ק"ג ס"א:

גב ד מיי פ"ו מהל' פרה אדומה ה' יד סמג עשין גלג:

גג ה מיי פ"א מהל' מנהי ויהוה ה' ב סמג עשין נד טושי"ע ח"מ סי' מ סעי' ב וסי' לא סעי' ז:
גד ו מיי פ"ג מהל' גירושין ה' יב סמג עשין נ טושי"ע אה"ע סי' קלג סעיף ג:

גה ז מיי פ"ד מהלכות גירושין ה' יז סמג עשין נ טושי"ע אה"ע סי' קל סעי' ט:

גו ה מיי פ"א מהלכות גירושין ה' יז סמג עס טושי"ע סעיף ו וסימן קלג סעיף ב:

גז ט מיי עס פ"ד ה' יח סמג עס טושי"ע עס סי' קל סעי' ט:

לגיון הש"ס

בוטנ' ונתערבו נותן ענינה. עיין טורי זמן ר"ה ב ע"א ד"ה ואל קול:

פסקי ר"ד

אחת חולי עתידין לצאת הלכה אצ"פ שלא היא השחינים עליו בעת שמכור כיון שיצאו בר עד ב' שנים אינלי מילתא שכתב היה נולד החולי בגופו מקודם לכן ולא היה ניכר לבני אדם ומאז היה המקלע טעות: **ב**וטנ' ג' גיטין פסולים ואם נשאת הולד כשר כתב בכתיב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין עליו אלא עד אחד האי' ג' אינלי פסולים ואם נשאת הולד כשר ר' אלעזר אמר אצ"פ שאין עליו עדים אלא נתנו לה בפני עדים שנים וגובה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם. פ"י כתב בכתיב ידו שהוא כק' עדים וסמך מתינתין ר' מאיר הוא דבעי עדי חתימה יש עליו עדים ואין בו זמן הוא פסול מדרבנן גזירה משום ביה אחתו או משום פירי הלכך לכתחלה לא תנשא בו ואם נשאת הולד כשר, יש בו זמן ואין עליו אלא עד אחד גם זה פסול מדרבנן כדמכשר לקמן ור' אלעזר מכשר אצ"פ שאין עליו עדים לכל דקסבר דעדי מסירה כרתי ולא בעי עדי חתימה. ומקשה ותו ליכא גיטין דפסולין לכתחלה והולד כשר והאיכא עד יסן' התם אי נתגרשה בו לא תצא הכא באלו ג' גיטין אצ"פ שהולד כשר תצא הניחא למי"ד תצא אלא למי"ד לא תצא מאי איכא למימר פ"י פלוגתא דאמוראי היא קמין בשמתינן: התם בנכ שישן אם נתגרשה בו תנשא וליכתחלה לא תנשא ואם תנשא מאי איכא למימר לא תצא: והאיכא גט אחד ואלו איכא שלום מלכות התם הולד ממזר הכא הולד כשר. הניחא לר' מאיר אלא לרבנן תצא הכא לא תצא: יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד

ייש לה בנים לא תצא^א בו'. ואמ"ת מאי פריך לעיל הניחא למי"ד לא תצא אלא למי"ד תצא מאי איכא למימר ומאי קושיא נימא דבשלוס מלכות אפילו יש לה בנים תצא וי"ל דבשלוס מלכות נמי כיון דלרבנן הולד כשר יש לה בנים לא תצא:

זרק לה קידושין ספק קרוב בו'.

זב' ד' אחין (יבמות ז'): דיין ואילו בגירושין ספק קרוב לו כו' לא קמני ומפרש לה:

זב' העופות פוסקין במי חטאת.

טעמא משום שהא חיותו

בכלי^ג אכל משום מלאכהי^ד א'ין נפקל אחר קידוש כדאמרין בספריט^ה וזמס' פרה (פ"ד מ"ד) ומיניה משום היסח הדעת^ו נראה דנפסקין לאחר קידוש ובמקום אחר הארכמיט^ז: וליתסגר

בהן ספק קידושין או ספק גירושין הרי אלו חולצות ולא מתיבמות כיצד ספק קידושין ורק לה קידושין ספק קרוב לה ספק קרוב לו זהו ספק קידושין ספק גירושין כתב בכתיב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד הרי זה ספק גירושין ואי אמרת לא תצא צרתה אתיא ליבומי תתיבם ואין בכך כלום חששא דרבנן היא לוי אמר לעולם לא תצא וכן אמר ר' יוחנן ילעולם לא תצא וכן אמר להו' ר' יוחנן לבני ר' חלפתא דמן^א הונא הכי אמר אבובין^ב ילעולם לא תצא וקרצית שבעמיר אינה פוסלת במי חטאת מאי קרצית אמר אביי דידבתא דביני כיפי מתיב בר דניאל בר רב קטינא^ג יכל העופות פוסלין במי חטאת חוץ מן היונה מפני שמוצצת ואם איתא ניתי חוץ מיונה וקרצית לא פסיקא ליה דגדולה לא פסלה וקטנה פסלה ועד כמה אמר ר' ירמיה ואיתימא ר' אמי עד כותי: ר' אלעזר אומר אף על פי וכו': אמר רב יהודה אמר רב הלכה כר' אלעזר בגיטין כי אמרייהו קמיה דשמואל^ה אמר י"אף בשטרות ורב סבר בשטרות לא הא קתני וגובה מנכסים משועבדים רבי אלעזר תרתי אמר ורב סבר כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא וכן אמר ר' יעקב בר אידי אמר ר' יהושע בן לוי הלכה כר' אלעזר בגיטין ורבי ינאי אמר אפילו ריח הגט אין בו ורבי ינאי לית ליה דר' אלעזר הכי קאמר לרבנן אפילו ריח הגט אין בו וכן אמר ר' יוסי בר' חנינא אמר ריש לקיש הלכה כרבי אלעזר בגיטין ור' יוחנן אמר אפילו ריח הגט אין בו לימא ר' יוחנן לית ליה דר' אלעזר הכי קאמר לרבנן אפילו ריח הגט אין בו שלח ליה ר' אבא בר זבדא למרי בר מר בעי מיניה מרב הונא הלכה כר' אלעזר בגיטין או אין הלכה אדהכי נח נפשיה דרב הונא אמר ליה רבה בריה הכי אמר אבא משמיה^א דרבא הלכה כר' אלעזר בגיטין ורבותינו הבקיאין בדבר הלכה משום רבינו אמרו הלכה כר' אלעזר בגיטין דאמר רב חמא בר גוריא אמר רב הלכה כר' אלעזר בגיטין רבינו וחברינן דבבר הלכה תלמידי רבינו משום רבינו אמרו הלכה כרבי אלעזר בגיטין דאמר רב חסדא אמר בר חמא בר גוריא אמר רב הלכה כרבי אלעזר בגיטין וכן כי אתא רבין אמר ר' אלעזר אמר רב הלכה כרבי אלעזר בגיטין: **ב**וטנ'י^ב ישנים ששלחו שני גיטין שוין^ג ונתערבו נותן שניהם לזו ושניהם לזו לפיכך אבד אחד מהן הרי השני בטל יחמשה שכתבו כלל בתוך הגט איש פלוני מגרש פלונית ופלוני פלונית והעדים מלמטה כולן כשרין וינתן לכל אחת ואחת היה כותב טופס לכל אחד ואחד והעדים מלמטה את שהעדים ניקרין עמו כשר: **ג**ב' מאן תנא אמר ר' ירמיה דלא כר' אלעזר דאי ר' אלעזר אפי' תימא ר' אלעזר אימא דבעי ר' אלעזר כתיבה לשמה נתינה לשמה מי בעי: חמשה שכתבו כלל כו': היכי דמי כלל היכי דמי טופס אמר רבי יוחנן יזמן אחד לכולן זהו כלל אחד אחד זהו טופס וריש לקיש אמר

(ג) **ב**ספר המקנה: **א**פי' **ב**שטרות. דהתם ענה טובה קמ"ל מפני תיקון העולם: **ו**הא קמני. **א**ם שטר הוא או גט זה גובה כמזהב מנכסים משועבדים דתנן כמזכות (דף פט.) הוילאה גט ואין גובה כמזהב גט ואין עמו כמזהב גובה כמזכות: **ת**רטי **א**מר. בגיטין ושטרות: **י**תי הגט. ליפסל כזהונה להחמיר וכל שכן להחיר: **ו**רבותינו **ה**נקיאין **ד**דבר **ה**לכה. הנך דמפרש ואזיל רב חמא בר גוריא: **מ**שום **ר**בינו. רב: **ה**זרינו. רב חסדא: **ב**וטנ'י^ב שני גיטין שוין. בשמותיהן: **ה**י **ה**שני **ב**טל. ללא ידעינן דמאן היה: **ט**ופס **ל**כל **א**חד **ו**אחד. בגמ' מפרש לה: **א**ם **ה**שעדים **נ**קרים **ע**מו. היינו תחתון אצל עליונים פסולים שמא לא העידו אלא על האחרון: **ג**ב' **מ**אן **ת**נא. דקמני דליכא תקנתא צנותן שניהם לזו ושניהם לזו: **ו**לא **כ**ר' **א**לעזר. אלא כר' מאיר הלכך כל אחת מהן מתגרשת בשלה שהרי גא לידה ועדיו חתומים זו ור' מאיר כיון דלא צעי עדי מסירה שפיר דמי דהא כל גיטין נמי משחממו העדים אינן יודעין למי יתנן: **ה**א **ל**א **י**דעי. עדי מסירה צתי מתיקא: **מ**יגרשא ואין זו נתינה לשמה מזכורת ורבי אלעזר כיון דחתימה לשמה לא צעי על כרחיק לשמה דכתיב בקרא אכתב זהו מתיקא:

הכא לכתחילה לא תנשא ואם תנשא לא תצא: והאיכא גט קרח התם הולד ממזר הכא הולד כשר הניחא לר' מאיר אלא לרבנן מאי איכא למימר לרבנן אפילו לרבנן תצא הכא לא תצא: והא איכא שלום מלכות התם הולד ממזר הכא הולד כשר. הניחא לר' מאיר אלא לרבנן מאי איכא למימר התם אפילו לרבנן תצא הכא לא תצא: יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד

אמר רב ליש אלא דוקא כתב ידו ועד אחד אבל כתב סופר ועד לא. פ"י דלא תימא כיון דאיכא כתב ידו סגי לן בעד א' וליכתוב לכתחלה אלא אף זה פסול מדרבנן: ושמואל אמר אפילו כתב סופר ועד כשר שהרי שנינו כתב סופר ועד כשר. ורב מי דמי התם ותי כשר ותנשא בו לכתחילה הכא דיעבד אלא התם סופר שנינו אבל לעולם בכתיב סופר ועד פסול ושמואל אמר לא ק' הא בספרא מובהק הא בספרא דלא מובהק פ"י אם היה הסופר מובהק וסופר לכל העיר מועלת כתיבתו כמו החתימה עצמה וכשר לכתחלה דאמרין בודאי הסופר שכתב הגט הוא היה עד שני אבל אם הסופר אינו מובהק סבור העולם כיון שאינו חתום לא היה כשר לעדות דשמה עבד או אשה או א' מקרובי האשה כתבו שאינו כשר לעדות ולא יתקיים הגט זה אלא בעד א' ואחא לאכשורי עד א' בגיטין: וכן א"ר יוחנן כתב ידו שנינו וק"ל דרב ושמואל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן כ"ש דקא דרי בר כר' יוחנן וכתבא דספרא לא מהני מידי: הרי אלו ג' גיטין פסולין וזמנין אמר רב תצא וזמנין אמר רב לא תצא הא כיצד יש לה בנים לא תצא אין לה בנים תצא: ולוי אמר לעולם לא תצא וכן אמר ר' יוחנן לעולם לא תצא וכן הלכה: ר' אלעזר אומר וכו' וגובה האשה כחובתה בגט זה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמין וכו' ר' אלעזר לא בעי עדי חתימה כלל כי אם עדי מסירה ואם אין שם עדי מסירה כאן שנתנו לה בינו לבינה אצ"פ שיש שם עדי חתימה אינו כלום דעדי מסירה כרתי ולמה נהגו העולם להחתים עדים בגט אלא מפני תיקון העולם שמא האשה לא תנשא עכשיו ועדי מסירה ימותו או ילכו להם למדינת הים וכשתבוא האשה להנשא בגט זה שאינו חתום לא נאמין לה שהבעל כתב ונתנו לה דדילמא היא כתבה ליה אבל אם הגט חתום עדי הגט מתיכוס שהבעל כתב וחתמו שכלי רשותו לא היו העדים חותמין ובדאי א' ביד הבעל חתמוהו ואחרי שעתא יוצא מיד האשה בודאי הבעל נתנו לה ולא חיישינן שמא כתב ליתן ולא נתן ונפל ממנו ומצאתו כי היכי דאמרי' בכל שטר מלה דנפיק מתיחת יד המלוה או שטר מכר דנפיק מתיחת יד דלוקא אלא ודאי הבעל נתנו לידה וכשנתנו לה בכשרון נתנו לה בפני עדי מסירה והלכך נאמנת האשה לומר בפני פלוני ופלוני נתנו לי וחלכו להם למדינת הים אבל ג' מכיון שנתן לה בעלה הגט אינה מוציאה עדי מסירה ואינה מגורשת דאמר' בינו לבינה נתנו לה. אמר רב יהודה אמר רב הלכה כר' אלעזר בגיטין כי אמרייהו קמיה דשמואל אמר אף בשטרות: ורב סבר בשטרות לא והא קתני וגובה מנכסים משועבדים ר' אלעזר תרתי אמר ורב סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא וק"ל הלכה כשמואל ברינ: **ב**וטנ'י^ב ב' ששלחו ב' גיטין שרין ותערבו נותן שניהם לזו ושניהם לזו לפיכך אם אבד א' מהן הרי השני בטל. ה' שכתבו כלל בתוך הגט איש פלוני מגרש את פלונית ופלוני פלונית והעדים מלמטה כשרים ונתן לכל אחד ואחד: הית כולל וזה"ד טופס א"ר יוחנן זמן אחד לכולן זהו כלל זמן לכל אחד אחד ואחד זהו טופס וריש לקיש אמר

המגרש פרק תשיעי גיטין

ודוקא **כ**צד **י**דו **וע**ד. הוא דלמרנין הולד כשר. וכי תימא הא מרישא שמעינן לה דלפילו בלא שום עד הולד כשר אי לאו סיפא הוה אמרנא היכא דליכא עד אחד עס כתב ידו תינשא לכתחלה: **ד**הא **כ**נן. לקמן בפירקין: **כ**צד **ס**ופר **וע**ד **כ**שר. כלומר כתב סופר וחתם עד

אחד כשר: **ו**רב. אמר לך מי דמי התם כשר לכתחילה משמע דהתם חתם סופר עס העד שנינו כדמתרץ לה רבי ירמיה לקמן א': **ו**שמואל. לית ליה דרבי ירמיה אלא כתב סופר ולא חתם והיינו טעם דכשר לכתחילה בספרא דמובהק והא בספרא דלא מובהק וכן אמר ר' יוחנן^א (כתב ידו שנינו) אמר ליה רבי אלעזר הרי יש עליו עדים אמר ליה אסיפא זימנין אמר רב תצא זימנין אמר רב לא תצא הא כיצד יש לה בנים לא תצא אין לה בנים תצא מתיב מר וזוטרא בר טוביה^ב יזכולן שהיו בהן ספק קידושין או ספק גירושין הרי אלו חולצות ולא מתיבמות כיצד ספק קידושין ורק לה קידושין ספק קרוב לה ספק קרוב לו זהו ספק קידושין ספק גירושין כתב בכתיב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד הרי זה ספק גירושין ואי אמרת לא תצא צרתה אתיא ליבומי תתיבם ואין בכך כלום חששא דרבנן היא לוי אמר לעולם לא תצא וכן אמר ר' יוחנן ילעולם לא תצא וכן אמר להו' ר' יוחנן לבני ר' חלפתא דמן^א הונא הכי אמר אבובין^ב ילעולם לא תצא וקרצית שבעמיר אינה פוסלת במי חטאת מאי קרצית אמר אביי דידבתא דביני כיפי מתיב בר רב קטינא^ג יכל העופות פוסלין במי חטאת חוץ מן היונה מפני שמוצצת ואם איתא ניתי חוץ מיונה וקרצית לא פסיקא ליה דגדולה לא פסלה וקטנה פסלה ועד כמה אמר ר' ירמיה ואיתימא ר' אמי עד כותי: ר' אלעזר אומר אף על פי וכו': אמר רב יהודה אמר רב הלכה כר' אלעזר בגיטין כי אמרייהו קמיה דשמואל^ה אמר י"אף בשטרות ורב סבר בשטרות לא הא קתני וגובה מנכסים משועבדים רבי אלעזר תרתי אמר ורב סבר כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא וכן אמר ר' יעקב בר אידי אמר ר' יהושע בן לוי הלכה כר' אלעזר בגיטין ורבי ינאי אמר אפילו ריח הגט אין בו ורבי ינאי לית ליה דר' אלעזר הכי קאמר לרבנן אפילו ריח הגט אין בו וכן אמר ר' יוסי בר' חנינא אמר ריש לקיש הלכה כרבי אלעזר בגיטין ור' יוחנן אמר אפילו ריח הגט אין בו לימא ר' יוחנן לית ליה דר' אלעזר הכי קאמר לרבנן אפילו ריח הגט אין בו שלח ליה ר' אבא בר זבדא למרי בר מר בעי מיניה מרב הונא הלכה כר' אלעזר בגיטין או אין הלכה אדהכי נח נפשיה דרב הונא אמר ליה רבה בריה הכי אמר אבא משמיה^א דרבא הלכה כר' אלעזר בגיטין ורבותינו הבקיאין בדבר הלכה משום רבינו אמרו הלכה כר' אלעזר בגיטין דאמר רב חמא בר גוריא אמר רב הלכה כר' אלעזר בגיטין רבינו וחברינן דבבר הלכה תלמידי רבינו משום רבינו אמרו הלכה כרבי אלעזר בגיטין דאמר רב חסדא אמר בר חמא בר גוריא אמר רב הלכה כרבי אלעזר בגיטין וכן כי אתא רבין אמר ר' אלעזר אמר רב הלכה כרבי אלעזר בגיטין: **ב**וטנ'י^ב ישנים ששלחו שני גיטין שוין^ג ונתערבו נותן שניהם לזו ושניהם לזו לפיכך אבד אחד מהן הרי השני בטל יחמשה שכתבו כלל בתוך הגט איש פלוני מגרש פלונית ופלוני פלונית והעדים מלמטה כולן כשרין וינתן לכל אחת ואחת היה כותב טופס לכל אחד ואחד והעדים מלמטה את שהעדים ניקרין עמו כשר: **ג**ב' מאן תנא אמר ר' ירמיה דלא כר' אלעזר דאי ר' אלעזר אפי' תימא ר' אלעזר אימא דבעי ר' אלעזר כתיבה לשמה נתינה לשמה מי בעי: חמשה שכתבו כלל כו': היכי דמי כלל היכי דמי טופס אמר רבי יוחנן יזמן אחד לכולן זהו כלל אחד אחד זהו טופס וריש לקיש אמר

הכא לכתחילה לא תנשא ואם תנשא לא תצא: והאיכא גט קרח התם הולד ממזר הכא הולד כשר הניחא לר' מאיר אלא לרבנן מאי איכא למימר לרבנן אפילו לרבנן תצא הכא לא תצא: והא איכא שלום מלכות התם הולד ממזר הכא הולד כשר. הניחא לר' מאיר אלא לרבנן מאי איכא למימר התם אפילו לרבנן תצא הכא לא תצא: יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד

אמר רב ליש אלא דוקא כתב ידו ועד אחד אבל כתב סופר ועד לא. פ"י דלא תימא כיון דאיכא כתב ידו סגי לן בעד א' וליכתוב לכתחלה אלא אף זה פסול מדרבנן: ושמואל אמר אפילו כתב סופר ועד כשר שהרי שנינו כתב סופר ועד כשר. ורב מי דמי התם ותי כשר ותנשא בו לכתחילה הכא דיעבד אלא התם סופר שנינו אבל לעולם בכתיב סופר ועד פסול ושמואל אמר לא ק' הא בספרא מובהק הא בספרא דלא מובהק פ"י אם היה הסופר מובהק וסופר לכל העיר מועלת כתיבתו כמו החתימה עצמה וכשר לכתחלה דאמרין בודאי הסופר שכתב הגט הוא היה עד שני אבל אם הסופר אינו מובהק סבור העולם כיון שאינו חתום לא היה כשר לעדות דשמה עבד או אשה או א' מקרובי האשה כתבו שאינו כשר לעדות ולא יתקיים הגט זה אלא בעד א' ואחא לאכשורי עד א' בגיטין: וכן א"ר יוחנן כתב ידו שנינו וק"ל דרב ושמואל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן כ"ש דקא דרי בר כר' יוחנן וכתבא דספרא לא מהני מידי: הרי אלו ג' גיטין פסולין וזמנין אמר רב תצא וזמנין אמר רב לא תצא הא כיצד יש לה בנים לא תצא אין לה בנים תצא: ולוי אמר לעולם לא תצא וכן אמר ר' יוחנן לעולם לא תצא וכן הלכה: ר' אלעזר אומר וכו' וגובה האשה כחובתה בגט זה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמין וכו' ר' אלעזר לא בעי עדי חתימה כלל כי אם עדי מסירה ואם אין שם עדי מסירה כאן שנתנו לה בינו לבינה אצ"פ שיש שם עדי חתימה אינו כלום דעדי מסירה כרתי ולמה נהגו העולם להחתים עדים בגט אלא מפני תיקון העולם שמא האשה לא תנשא עכשיו ועדי מסירה ימותו או ילכו להם למדינת הים וכשתבוא האשה להנשא בגט זה שאינו חתום לא נאמין לה שהבעל כתב ונתנו לה דדילמא היא כתבה ליה אבל אם הגט חתום עדי הגט מתיכוס שהבעל כתב וחתמו שכלי רשותו לא היו העדים חותמין ובדאי א' ביד הבעל חתמוהו ואחרי שעתא יוצא מיד האשה בודאי הבעל נתנו לה ולא חיישינן שמא כתב ליתן ולא נתן ונפל ממנו ומצאתו כי היכי דאמרי' בכל שטר מלה דנפיק מתיחת יד המלוה או שטר מכר דנפיק מתיחת יד דלוקא אלא ודאי הבעל נתנו לידה וכשנתנו לה בכשרון נתנו לה בפני עדי מסירה והלכך נאמנת האשה לומר בפני פלוני ופלוני נתנו לי וחלכו להם למדינת הים אבל ג' מכיון שנתן לה בעלה הגט אינה מוציאה עדי מסירה ואינה מגורשת דאמר' בינו לבינה נתנו לה. אמר רב יהודה אמר רב הלכה כר' אלעזר בגיטין כי אמרייהו קמיה דשמואל אמר אף בשטרות: ורב סבר בשטרות לא והא קתני וגובה מנכסים משועבדים ר' אלעזר תרתי אמר ורב סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא וק"ל הלכה כשמואל ברינ: **ב**וטנ'י^ב ב' ששלחו ב' גיטין שרין ותערבו נותן שניהם לזו ושניהם לזו לפיכך אם אבד א' מהן הרי השני בטל. ה' שכתבו כלל בתוך הגט איש פלוני מגרש את פלונית ופלוני פלונית והעדים מלמטה כשרים ונתן לכל אחד ואחד: הית כולל וזה"ד טופס א"ר יוחנן זמן אחד לכולן זהו כלל זמן לכל אחד אחד ואחד זהו טופס וריש לקיש אמר

הכא לכתחילה לא תנשא ואם תנשא לא תצא: והאיכא גט קרח התם הולד ממזר הכא הולד כשר הניחא לר' מאיר אלא לרבנן מאי איכא למימר לרבנן אפילו לרבנן תצא הכא לא תצא: והא איכא שלום מלכות התם הולד ממזר הכא הולד כשר. הניחא לר' מאיר אלא לרבנן מאי איכא למימר התם אפילו לרבנן תצא הכא לא תצא: יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד

אמר רב ליש אלא דוקא כתב ידו ועד אחד אבל כתב סופר ועד לא. פ"י דלא תימא כיון דאיכא כתב ידו סגי לן בעד א' וליכתוב לכתחלה אלא אף זה פסול מדרבנן: ושמואל אמר אפילו כתב סופר ועד כשר שהרי שנינו כתב סופר ועד כשר. ורב מי דמי התם ותי כשר ותנשא בו לכתחילה הכא דיעבד אלא התם סופר שנינו אבל לעולם בכתיב סופר ועד פסול ושמואל אמר לא ק' הא בספרא מובהק הא בספרא דלא מובהק פ"י אם היה הסופר מובהק וסופר לכל העיר מועלת כתיבתו כמו החתימה עצמה וכשר לכתחלה דאמרין בודאי הסופר שכתב הגט הוא היה עד שני אבל אם הסופר אינו מובהק סבור העולם כיון שאינו חתום לא היה כשר לעדות דשמה עבד או אשה או א' מקרובי האשה כתבו שאינו כשר לעדות ולא יתקיים הגט זה אלא בעד א' ואחא לאכשורי עד א' בגיטין: וכן א"ר יוחנן כתב ידו שנינו וק"ל דרב ושמואל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן כ"ש דקא דרי בר כר' יוחנן וכתבא דספרא לא מהני מידי: הרי אלו ג' גיטין פסולין וזמנין אמר רב תצא וזמנין אמר רב לא תצא הא כיצד יש לה בנים לא תצא אין לה בנים תצא: ולוי אמר לעולם לא תצא וכן אמר ר' יוחנן לעולם לא תצא וכן הלכה: ר' אלעזר אומר וכו' וגובה האשה כחובתה בגט זה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמין וכו' ר' אלעזר לא בעי עדי חתימה כלל כי אם עדי מסירה ואם אין שם עדי מסירה כאן שנתנו לה בינו לבינה אצ"פ שיש שם עדי חתימה אינו כלום דעדי מסירה כרתי ולמה נהגו העולם להחתים עדים בגט אלא מפני תיקון העולם שמא האשה לא תנשא עכשיו ועדי מסירה ימותו או ילכו להם למדינת הים וכשתבוא האשה להנשא בגט זה שאינו חתום לא נאמין לה שהבעל כתב ונתנו לה דדילמא היא כתבה ליה אבל אם הגט חתום עדי הגט מתיכוס שהבעל כתב וחתמו שכלי רשותו לא היו העדים חותמין ובדאי א' ביד הבעל חתמוהו ואחרי שעתא יוצא מיד האשה בודאי הבעל נתנו לה ולא חיישינן שמא כתב ליתן ולא נתן ונפל ממנו ומצאתו כי היכי דאמרי' בכל שטר מלה דנפיק מתיחת יד המלוה או שטר מכר דנפיק מתיחת יד דלוקא אלא ודאי הבעל נתנו לידה וכשנתנו לה בכשרון נתנו לה בפני עדי מסירה והלכך נאמנת האשה לומר בפני פלוני ופלוני נתנו לי וחלכו להם למדינת הים אבל ג' מכיון שנתן לה בעלה הגט אינה מוציאה עדי מסירה ואינה מגורשת דאמר' בינו לבינה נתנו לה. אמר רב יהודה אמר רב הלכה כר' אלעזר בגיטין כי אמרייהו קמיה דשמואל אמר אף בשטרות: ורב סבר בשטרות לא והא קתני וגובה מנכסים משועבדים ר' אלעזר תרתי אמר ורב סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא וק"ל הלכה כשמואל ברינ: **ב**וטנ'י^ב ב' ששלחו ב' גיטין שרין ותערבו נותן שניהם לזו ושניהם לזו לפיכך אם אבד א' מהן הרי השני בטל. ה' שכתבו כלל בתוך הגט איש פלוני מגרש את פלונית ופלוני פלונית והעדים מלמטה כשרים ונתן לכל אחד ואחד: הית כולל וזה"ד טופס א"ר יוחנן זמן אחד לכולן זהו כלל זמן לכל אחד אחד ואחד זהו טופס וריש לקיש אמר

א' לעיל סו: עא: לקמן פו: א.
ב ס"א ל"ג. ג' יבמות ז':.
ד חייפא ס"א. ה' משמיה דרב ס"א. ו' פרה פ"ט מ"ג חולין סב. ו' לעיל ד.
ה כמותו דר': ח' ע"י חוס' לעיל ד. ד"ה דק"ל. ט' וז"ל דרב. י' (לעיל ט: וש"י וע' חוס' לעיל ד. ד"ה דק"ל וחוס' כד: ד"ה בעידי מסירה).
ו (דף פת. יט) בדפוס ר' טסא. משמיה דרב. יא' נפרה פ"ט מ"ג. יב' ז"ל לטעמא משום וכו' בכלי יד נמי משום מלאכה. חסס סופר, טו' חוקת סי' קכד. טז' ונע' מוספות פסחים יח. ד"ה בטלו.

מוסף רש"י

כתב סופר ועד. כתב סופר א"ת הגט וחסם עד אחר, כשר (ועי' סו). וברובן. ט"ו עריות, שהיו בהן. לאחיו המם, ספק קידושין או ספק גירושין. הויא לרמה ספק כשר, ערוה, דלמא ספק ערוה, ולגני קידושין דלמא לא מיקדשה, הרי אלו. הצרות. חולצות. ולא מפטין גולא כלום דלמא לאו לרמ ערוה היא, ולא מתיבבמות. ולמא לרמ ערוה היא (יבמות ז'). ספק קרוב לו. שהיו ח' אמות מלגממות עינין בגיט' ור' אמות קנות שם חרקי. ספק גד' אמות הקרוב לה. ספק גד' אמות הקרוב לו (שם). כתב בכתב ידו. דק"ל (צ"צ קפה:). הויא עליו כתב ידו שהוא חייב לו גובה מנכסים בני חורין. אלתא כתב ידו בלא עדים מילתא היא (יבמות ז'). יש עליו עדים ואין בו זמן. מכיו. או יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד וכו' ספק גירושין. דלמרנין ג' גיטין פסולין וסח נשאל הולד כשר ואלו כן כתב בכתב ידו כו'. והי' מולת לרמה כיון דגיטא הוא דלס ניסת הולד כשר, ולא נתיבבמות כיון ללאו גיטא מעילא הוא דקרי לכו פסול להסתמי הלכך אי שריח ליה אמרי ערוה לרמ ערוה חתימתא (שם). פוסלין במי חטאת. אם שמו מהן מפני שאין מוציין אלא מנגיטין פסולין לאחר שקולותא את הכוס והכוס נוסלים מפיסה והרי הן כמו שנעשה כהם מלאכה דק"ל (לעיל ג). שמתלאכה פוסלתן, חוץ מן הידונה מפני שמרצצת. וצאלו העומדים לא נעשה מלאכה (חורין סב.).

מוסף תוספות

א. דמהאי טעמא גופיה הדבא לא תצא בבישול בנים שלא להוציא לעז על בניה דה"ה התם לרבנן כיון שאין הולד ממזר. מום הול"ש לעיל ע"ב. ג. משום דמיס יתיס בעיני דבתיב (בבבבב ט) מיס חיים אל כלי שתהא חיותן בכלי שלא ימלא בכלי זה ויערה בכלי אחר קודם קידוש (כ"ש חולין ט ע"ב ד"ה אם ימלא) וכיון שעמודי דבדב שאינו כלל נפסלו. ש"ק. ע"ש עה. ג. דכל המקיא פסול ההואיל והפרישו מהן לשמות הרי נעשה בהן מלאכה ונפסלו כשמיקאות פוסלות את הראשונות דמי חטאת

נפסלו במלאכה אחרת כדאמרין במסכת גיטין (דף גג ע"א). רש"י חולין עס. ד. דמכיון שנכנסו הכוס בפני החתמה וקוף הסיח רעתו מהן ובשמיקאות פוסלות הראשונות. ר"ש נפרה פ"ט מ"ג, ע"ש עוד בלחיות. ונכ"ר פירש כן נדעת רש"י ע"ד ערך.

^[1] נראה דל"ל ונדחף שצ"ס דכרי בעגל תתמור וכו'. ב' אולי ל"ל אצל בלא עדי חתימה אפילו ידוע שנתן לה בעגלה הגט ואינה מביאה עדי מסירה אינה מגורשת וכו'.